

Voortgangsrapportage Provinciale Staten

Project: Programma Natuurpakket Westerschelde

Algemeen			
Periode	aug/sep/okt 2020	Datum	10-11-2020
Status	Definitief		

Korte omschrijving van het project	<p>Het programma tot het realiseren van minimaal 600 ha estuariene natuur volgens het Convenant Rijk-Provincie (2005) over de uitvoering van de ontwikkelingsschets 2010.</p> <p>Het Programma Natuurpakket Westerschelde omvat volgende projecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Hertogin Hedwigepolder (350 ha) b) Uitbreiding Zwin (22 ha) c) Middengebied Waterdunen (121 ha) en Perkpolder (35 ha) d) Buitendijks (5 deelprojecten 130 ha) e) Landbouw-flankerend beleid (subsidie € 8,05 miljoen en grondruilbank € 4,95 miljoen). f) Overige afspraken (grenspark, impuls Hulst, impuls Sluis, Sloe/Tractaatweg, monitoring) 		
Achtergrond			
Relevante besluiten	GS	7 oktober 2005 Voorstel GS invulling Schelde Estuarium. Ingekomen brieven van ministerie EZ/LNV van 26 januari 2013 en 14 november 2016 inzake wijziging convenant. Ingekomen brief van ministerie LNV van 11 januari 2018 inzake goedkeuring van het voorstel tot herijking.	
	PS	Besluit 7 oktober 2005 Voorstel PS invulling Schelde Estuarium Besluit 30 januari 2006 Convenant Rijk en Provincie Natuurpakket Westerschelde Informering 26 januari 2016 Voortgangsbrief NPW 2015	

Betrokkenen			
Bestuurlijk opdrachtgever	mevr. Drs. A. Pijpelink		
Ambtelijk opdrachtgever	dhr. Drs. L.M.L.M. Prevaes		
Projectleider	dhr. J.P.P. Hinssen		
Voortgang algemeen	Zie bijlage: Voortgang per project		
Voortgang projectfase	Perc gereed	Begin	Eind
Initiatiefase	100	17-12-2004	30-01-2006
Definitiefase	100	31-01-2006	26-06-2013
Ontwerpfase	100	01-01-2008	31-10-2018
Vorbereidingsfase	97	01-01-2013	31-12-2022
Realisatiefase	18	01-01-2013	31-12-2022
Nazorgfase	5	14-10-2015	31-12-2025

Beheersaspecten	Status	Toelichting	
Geld		Vorige status:	
		<p>Voor de uitvoering van NPW is door het Rijk in totaal 155,7 miljoen euro budget beschikbaar gesteld. Op 27 juli 2020 heeft de minister van LNV schriftelijk ingestemd met de MJKR 2020 en het Jaarverslag 2019. Per 1 oktober 2020 is van het budget 113,5 miljoen euro uitgegeven. Er resteert nog een werkbudget van 42,2 miljoen euro voor de resterende uitvoerings- en nazorgperiode 2020-2025. De verwachting is dat dit voldoende is voor de realisatie van het programma.</p> <p>Vlaanderen en Nederland hebben afspraken gemaakt over de betaling van de grondkosten voor werken aangaande het Hedwigeproject. Nu de gronden in 2018 in eigendom van de Provincie Zeeland zijn gekomen, heeft Vlaanderen eind december 2018 een eerste tranche betaald. Dit bedrag is conform de afspraken gebruikt ter dekking van de kosten van de realisatie van de N62 Sloe- en Tractaatweg.</p> <p>Naar aanleiding van het vonnis van de Rechtbank op 15 april jongstleden is in overleg met het ministerie van LNV en Vlaanderen afgesproken om voor het einde van dit jaar een volgende tranche in te dienen welke mede gebaseerd is op de rechtbankuitspraak. Inmiddels is hiertegen cassatieberoep ingesteld door De Cloedt. Op 5 oktober jongstleden is wel het op de rechtbankuitspraak gebaseerde resterende deel van de schadeloosstelling en bijkomende kosten uitbetaald aan de voormalige eigenaar van de Hedwigepolder.</p>	
Organisatie		vorige status:	
		<p>Het NPW is een programma-aanpak die de Provincie uitvoert voor het Rijk op basis van een convenant met het Rijk. Binnen de Provincie Zeeland is een programmastructuur geformeerd die van voldoende omvang en kwaliteit is voor de uitvoering van de NPW-projecten. De feitelijke uitvoering van de NPW-projecten wordt in belangrijke mate met en door externe partners gedaan: het Zwin door het Vlaams agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust en het Hedwigeproject door de Vlaamse Waterweg NV. De projecten Bath en Ossensisse door Rijkswaterstaat (Projectorganisatie Waterveiligheid). Het project Waterdunen voert de Provincie zelf uit.</p>	
Risico's		vorige status:	

		<p>Overeenkomstig de afspraken rond grote projecten worden ieder kwartaal de risicodossiers geactualiseerd op project- en programmaniveau.</p> <p>Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State het Programma Aanpak Stikstof (PAS) verworpen. Vooralsnog heeft dit geen gevolgen voor verleende vergunningen in het kader van de Wet Natuurbescherming die reeds onherroepelijk zijn. Voor de projecten Hedwige, Bath, en Ossensisse is dit het geval. In het Zimmermanproject is beroep ingesteld tegen de Wet natuurbescherming (Wnb) vergunning en de watervergunning. De realisatie van ten minste 600 hectare estuariene natuur komt niet in het geding door deze beroepsprocedures. De aanvraag omgevingsvergunning afwijking inpassingsplan ten behoeve van het recreatief medegebruik en Panoramaheuvel is ingediend bij de gemeente Hulst, zo ook de aanvraag voor de Wnb vergunning. Gezien de inhoud van de aanpassing (recreatieve ontwikkelingen) heeft dit geen effect voor de belangrijkste realisatiedoelstelling. De uitspraak van de Raad van State kan gevolgen hebben voor alternatieve projecten, zoals schorverjonging. De natuurvergunningen voor het Hedwigeproject verlopen eind 2020. Met het oog hierop zullen deze dit jaar nog verlengd moeten worden. De aanvraag voor zowel de Wnb vergunning als de Wnb ontheffing zijn ingediend.</p> <p>De gevolgen van Covid-19 lijken vooralsnog voor het Natuurpakket Westerschelde beperkt te zijn. Een aantal bijeenkomsten met de streek is niet doorgegaan. Er wordt momenteel een aantal digitale bijeenkomsten voorbereid.</p> <p>Op dit moment is binnen de MJKR voldoende financiële ruimte gereserveerd voor het opvangen van de in de risicodossiers genoemde risico's.</p>
Kwaliteit		vorige status:
		<p>Het beoogde effect van het programma NPW is het ontstaan van minimaal 600 hectare estuariene natuur. Na de inrichting van de geplande hectares in de NPW projecten zal de natuur zich gedurende meerdere jaren ontwikkelen tot de gewenste kwaliteit. De verschillende vormen van inrichting zoals nieuwe buitendijkse natuur, binnendijkse natuur en kwaliteitsverbetering van bestaande natuur leveren een andere natuurkwaliteit op. Zo levert één hectare nieuwe buitendijkse natuur een andere natuurwaarde op dan één hectare binnendijkse natuur. Daarom zijn alle hectares in het programma herijkt op basis van de verwachte natuurwaarde. Met de realisatie van het actuele programma NPW worden 658 herijkte of gewogen hectare estuariene natuur ingericht. Hierdoor wordt een garantiebuffer gecreëerd om bij een</p>

		<p>tegenvallende natuurontwikkeling toch het beoogde effect van minimaal 600 hectare te realiseren.</p> <p>Op dit moment is 117 hectare estuariene natuur gerealiseerd, is 524 hectare in uitvoering en 17 hectare in voorbereiding. Een groot deel van de hectares is gekoppeld aan de uitvoering van de werkzaamheden in het Hedwigeproject. De werkzaamheden zijn in oktober 2019 gestart en zijn in volle gang. De nieuwe primaire kering en het krekken- en geulenstelsel zijn al goed zichtbaar in het landschap.</p> <p>Sinds februari 2020 vinden de werkzaamheden bij Bath en Ossensisse plaats. Op 7 november 2019 is hiervoor het contract getekend tussen aannemer Van Oord en Rijkswaterstaat. De eerste fase van de werkzaamheden is inmiddels afgerond, de tweede fase wordt binnenkort afgerond. De derde en laatste fase is voorzien in het voorjaar van 2021.</p> <p>Voor de gerealiseerde projecten Perkpolder, Baalhoek en Knuitershoek geldt dat het sedimentatieproces conform verwachting goed op gang gekomen is. Voor het Zwin geldt dat het gebied in februari 2019 in werking is getreden. Het is nog te vroeg om te bepalen hoe het gebied zich ontwikkelt. De eerste rapportage wordt in december 2021 verwacht.</p>
Informatie		vorige status:
		Binnen het programma is de informatiestroom zowel ambtelijk als bestuurlijk geborgd door diverse overlegstructuren, zowel intern bij de Provincie als extern met het Ministerie van LNV.
Tijd		vorige status:
		De Provincie Zeeland heeft in 2006 de uitvoeringstaak voor het Natuurpakket Westerschelde (NPW) in opdracht van het ministerie van LNV op zich genomen. De looptijd van het programma is vastgesteld tot en met 2022 met een afspraak over de nazorgfase. Binnen die periode zullen de projecten worden uitgevoerd. Het Rijk heeft op 27 juli 2020 schriftelijk ingestemd met de Meerjarenkostenraming (MJKR) 2020. In deze brief bevestigt het ministerie van LNV dat tezamen met de Provincie Zeeland ten behoeve van de MJKR 2021-2022 aanvullende afspraken zullen worden gemaakt over de nazorgfase na afloop van het convenant en dat hiermee dit najaar dient te worden gestart. Het gaat om de afronding van de buitendijkse projecten en het Hedwigeproject, de financiële afrekening, de vervreemding van de grondportefeuille en de begeleiding van de monitoring

		maar ook de werkzaamheden en bestedingen in het kader van het Grenspark Groot Saeftinghe welke langer zullen doorlopen. Uiterlijk op 1 oktober 2021 moeten de nadere afspraken hierover gemaakt zijn. Uitgaande van nadere afspraken dit najaar, kan de weerslag hiervan opgenomen worden in de MJKR 2021. Daarin is ook de strategie ten aanzien van de grondportefeuille voorzien.
--	--	--

volgens planning

dreigt te overschrijden

planning overschreden

Bijlage: voortgang per project

Inmiddels is 117 hectare nieuwe estuariene natuur opgeleverd. De overige hectares zijn grotendeels in uitvoering. Zimmerman is nog in de voorbereidingsfase en er vindt onderzoek plaats naar de haalbaarheid van schorverjonging bij het Schor van Waarde.

Hieronder wordt op hoofdlijnen ingegaan op de afzonderlijke projecten.

1. Hedwigeproject

Het werk voor de inrichting van de Hedwigepolder is in juli 2019 gegund aan de Tijdelijke Handelsvereniging Baggerwerken Decloedt-Jan de Nul-Aertssen. Er is een contract tussen aannemer en De Vlaamse Waterweg gesloten.

Vanaf november 2019 is de aannemer gestart met het klaarmaken van het gebied voor de graafwerkzaamheden en zijn de grondwerken in maart 2020 gestart. De werken lopen op schema en zoals het er nu uitziet, zijn de werkzaamheden in de loop van 2023 afgerond conform planning.

Momenteel wordt de planologische procedure (omgevingsvergunning afwijking inpassingsplan) voorbereid en gestart. GS hebben op 30 juni jongstleden toestemming verleend om de benodigde vergunningen aan te vragen. Daarnaast is toestemming verleend om met de Schelderadarketen te verkennen of een nieuw te bouwen radartoren kan worden geïntegreerd in de uitkijktoren die gepland staat op de Panoramaheuvel met het oog op mogelijk te behalen efficiencywinst. Eerste stap is het verkennen of daadwerkelijk integratie past binnen de planning van de realisatie en het vervolgens opstellen van een samenwerkingsovereenkomst.

Ten aanzien van het selectieproces van de toekomstig beheerder van de Hedwigepolder zijn er geen nieuwe ontwikkelingen te rapporteren. Duidelijk is dat Stichting Het Zeeuwse Landschap (HZL) als enige kandidaat is overgebleven als beoogd beheerder. Eerste gesprekken hebben plaatsgevonden en nadere afspraken worden uitgewerkt en later verwerkt in een samenwerkingsovereenkomst. In verband met de aanstelling van een nieuwe directeur bij HZL is er wat meer tijd nodig om te komen tot de nadere afspraken. Deze vertraging heeft geen vervolgen voor de overdracht van het beheer. HZL wordt al betrokken bij de uitvoering van het werk.

Voor de realisatie van het veldstation heeft het bouwteam (aannemer, architect en constructeur, HZL en PZ) een definitief ontwerp gemaakt. Zodra er groenlicht is vanuit de vergunningprocedures kan de bouw starten. Deze vergunningprocedures zijn gestart. Start van de daadwerkelijke bouw staat gepland na het broedseizoen van 2021. Voor de bouw wordt er een overeenkomst opgesteld met HZL.

Schadeloosstelling

Het definitieve rapport van de deskundigencommissie van de rechtbank Zeeland-West-Brabant inzake de aan partijen toekomende schadeloosstelling voor de onteigening van de Hedwigepolder is op 15 januari jongstleden door de deskundigencommissie aan de rechtbank opgeleverd. Op 2 maart heeft de rechtbankzitting plaatsgevonden en hebben partijen hun standpunten hieromtrent toegelicht. De rechtbank heeft op 15 april 2020 vonnis gewezen inzake de aan partijen toekomende schadeloosstelling. De hoogte van de schadeloosstelling is zo goed als gelijk aan het definitieve deskundigenrapport. Op 5 oktober jongstleden is het resterende deel van de schadeloosstelling en bijkomende kosten betaald. Inmiddels is bekend geworden dat De Cloedt cassatieberoep heeft ingesteld. Op basis van een advies van de landsadvocaat heeft, in overleg met LNV, de Staat incidenteel cassatieberoep ingesteld. Het mondelinge pleidooi voor de Hoge Raad zal plaatsvinden op 6 november 2020.

Na ongeveer een half jaar zal dit worden gevolgd door een conclusie van de Advocaat Generaal en nog ongeveer 4 à 5 maanden later zal het arrest van de Hoge Raad volgen.

2. Uitbreiding Zwin

Met de oplevering van de uitbreiding van het Zwin eind april 2019 is er 12 hectare estuariene natuur voor Nederland bijgekomen. Daarnaast is er 10 hectare kwaliteitsverbetering gerealiseerd bij het Zwin.

In het kader van de nazorg worden thans o.a. de mogelijkheden van een rolstoelpad ter hoogte van het vlonderpad onderzocht en worden de afspraken met het waterschap ten aanzien van het beheer van de dijk vastgelegd. Daarnaast wordt de monitoring opgevolgd.

3. Middengebied.

Met de oplevering van het project Perkpolder in juni 2015 is 35 hectare estuariene natuur gereedgekomen. Begin juni 2017 zijn de werkzaamheden aan de strekdammen bij Knuitershoek en Baalhoek (respectievelijk 27 en 33 hectare) afgerond.

Het project Waterdunen omvat de doelen “verbetering en verhoging van de kustveiligheid met innovatie van het toeristisch product” en “de versterking van natuur en landschap”. Binnen het project Waterdunen wordt 173 hectare nieuwe estuariene natuur gerealiseerd die voor 121 hectare meetelt in de opgave van het NPW. Sinds september 2019 stroomt er water in en uit Waterdunen. Het test- en monitoringsprogramma van de getijdenduiker is in werking

Voor de buitendijkse projecten bij Bath en Ossensisse zijn de benodigde vergunningaanvragen ingediend en verleend. Voor de realisatie van deze projecten is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Rijkswaterstaat. Eind oktober 2019 is de aanbesteding definitief gegund aan aannemer Van Oord. De start van de uitvoering was in het voorjaar van 2020 en de uitvoering zal circa twee jaar duren. Voorafgaand aan de start hebben een tweetal informatiebijeenkomsten plaatsgevonden.

In verband met de nieuwe normering inzake PFAS is aanvullend bodemonderzoek uitgevoerd voor Bath en Ossensisse. De conclusie is dat er geen belemmeringen zijn voor de realisatie van de projecten. De eerste fase van Bath en Ossensisse is afgerond en de tweede fase wordt binnenkort afgerond. De derde en laatste fase is voorzien in het voorjaar van 2021.

Vanwege het turbulente karakter van de aanwezige stroming rondom de aangebrachte verlaging in de Scharrendam binnen project Ossensisse is aanvullende stortsteen aangebracht. Binnen het risicodossier (en bijhorende risicoreservering) was hierin voorzien en de verwachting is dat op korte termijn een nieuw evenwicht rondom de verlaging zal ontstaan.

Het project Zimmerman zit nog in de voorbereidingsfase, vanwege buitendijkse eigendom in de Westerschelde. Met de betreffende eigenaar is (nog) geen overeenstemming bereikt voor het realiseren van twee strekdammen op zijn buitendijks grondgebied. Inmiddels lopen twee beroepsprocedures ten aanzien van de Wet natuurbeschermingsvergunning (behandeling op 24 november a.s.) en watervergunning (behandeling aangekondigd voor de periode oktober 2020 – februari 2021). Daarnaast is door Rijkswaterstaat een gedoogplichtprocedure opgestart. De Rechtbank heeft het beroep tegen de watervergunning ongegrond verklaard, er is hoger beroep ingesteld door de eigenaar van de betreffende gronden. In de gedoogplichtprocedure heeft de rechter ingestemd met een versneld beroep. Het verweerschrift in deze procedure is ingediend door RWS. De behandeling hiervan is aangekondigd voor 17 november a.s.

Op de zeedijk ter hoogte van het buitendijks project Zimmerman is na de zomervakantie gestart met de aanleg van een informatiepunt. De benodigde vergunningen hiervoor zijn aangevraagd en verkregen. Eind oktober 2020 zal het informatiepunt worden opgeleverd en overgedragen aan de gemeente Reimerswaal.

Tot slot wordt op dit moment in overleg met Staatsbosbeheer gekeken naar de mogelijkheid van een pilot schorverjonging bij het Schor van Waarde. Het streven is om voor het einde van 2020 het besluit over het al dan niet uitvoeren van deze pilot voor te leggen aan GS.

4. Nevenopgaven

Het NPW heeft enkele belangrijke maatschappelijke effecten in de vorm van regionale impuls voor de gemeenten Hulst en Sluis, de ontwikkeling van het Grenspark Groot Saeftinghe en de inzet van Landbouw Flankerend Beleid .

4.1. Grenspark Groot Saeftinghe

Er is een Gebiedsagenda opgeleverd voor het Grenspark. Besluitvorming over deze gebiedsagenda en een bijdrage van de provincie in de uitvoeringsagenda is door GS op 26 maart 2019 besloten.

Met de partners van het Interreg-project GGS is besloten een samenwerkingsverbandovereenkomst op te stellen om de horizontale beweging in de grensregio voort te zetten. Doel is om de beweging en toekomstperspectief die in het grenspark met de streekholders is opgebouwd voort te zetten. De provinciale natuur-, landbouw- en toeristische opgave worden actief verbonden met de gebiedsagenda. Twee projecten binnen de Regiodeal “Zeeuwen zelf aan Zet”, vallen binnen het grenspark en worden in november beschikt. Het betreft de projecten de Scheldekust en Vernieuwing Landbouw die invulling gaan geven aan respectievelijk een kwalitatieve recreatieve ontwikkelings-as langs de Schelde en het verkennen van de invulling van volhoudbare en natuurinclusieve landbouw in het grenspark.

De opdracht voor de uitwerking van de branding- en marketingstrategie heeft een logo en een huisstijl opgeleverd die samen met de streekholders is ontwikkeld. Beide zijn tijdens een digitale talkshow onthuld. Bij de gastenheren en partners wappert de vlag met daarop een fris logo, dat symbool staat voor de drie-eenheid van het grenspark: landbouw, natuur en haven. De huisstijl van het grenspark is samen met stichting Zonnetrein Grenspark Groot Saeftinghe uitgewerkt tot een gezamenlijk ontwerp dat vervolgens is gebruikt voor het Zonnetreintje. Het zonnetreintje wordt al ingezet en is geregeld in het nieuws geweest. Op 10 november wordt de volgende talkshow georganiseerd zodat contact wordt gehouden met de streekholders en deze goed worden betrokken en geïnformeerd.

Op het digitale platform van het Grenspark staat steeds de actuele stand van zaken. Zie voor info: www.grenspark-groot-saeftinghe.eu.

4.2. Regionale Impuls gemeente Hulst en gemeente Sluis

Gerealiseerde projecten van de gemeente Hulst zijn onder andere:

- herinrichting Frans van Waesberghestraat in Hulst
- herinrichting Hof te Zandeplein in Kloosterzande
- versterk de Vesting
- aanleg recreatief fietspad historische spoorbaan

Nog in uitvoering zijn de projecten in de gemeente Hulst:

- een uitkijktoren op de grens (Bos van Clinge)
- promotie en Branding Hulst inclusief Scheldekust.

Voor de Scheldekust wordt nauw samengewerkt met het grenspark. Met de bewoners van de nabijgelegen gehuchten/dorpen is een attractieve route uitgewerkt, wat ook

een ontwikkelingsroute vormt binnen het ruimtelijk concept van het Grenspark. Het (concept) plan is 18 september jongstleden bestuurlijk gepresenteerd aan de gemeente Hulst, Waterschap, Provincie Zeeland en de Haven van Antwerpen.

Voor de gemeente Sluis richten de projecten zich op de kern Retranchement. Het betreft drie projecten waarvoor inmiddels geld vanuit het NPW-budget is toegekend. Het gaat hierbij om de volgende onderdelen:

- verplaatsing van het dorps huis naar de kerk en een aanbouw
- aankleding openbaar gebied (meer zichtbaar maken van de historie van Retranchement)
- parkeerruimte aan de rand van de kern

De eerste twee projecten zijn reeds in uitvoering. Voor het parkeerterrein is de verwachting dat de realisatie in de loop van het vierde kwartaal zal beginnen.

4.3. Landbouwflankerend beleid

Een van de nevenopgaven binnen NPW is het Landbouwflankerend Beleid. Hiervoor is een bedrag geraamd van 13 miljoen euro. Hiervan is 8,05 miljoen euro gereserveerd voor subsidiebijdragen en € 4,95 miljoen euro voor de Grondbank Zeeland in combinatie met kavelruil.

In de afgelopen periode heeft de Provincie, door het beschikbaar stellen van cofinanciering in het kader van Landbouwflankerend Beleid voor het EU-subsidieprogramma POP-3 voor innovatie en modernisering van Zeeuwse agrarische ondernemingen, het gereserveerde NPW budget beschikbaar gesteld.

Via de Grondbank Zeeland wordt ruilgrond ingezet in combinatie met het instrument kavelruil om een bijdrage te leveren in het verbeteren van de agrarische structuur. Dit vindt plaats in heel Zeeland, maar de focus ligt vooral in Oost Zeeuws-Vlaanderen. De beschikbare voorraad ruilgrond (331 hectare per 1 oktober 2020) ligt ook grotendeels in Oost Zeeuws-Vlaanderen. In de eerste helft van 2020 is er 17 hectare gekocht en 16 hectare verkocht via kavelruil. Uiterlijk 2025 dient de grondvoorraad te zijn vervreemd.

5. Monitoring

Nu een aantal projecten is afgerond en een aantal projecten in 2020 zal worden uitgevoerd zal de monitoring een belangrijke plaats gaan innemen. Immers, het is van belang om op te volgen, hoe de natuur zich binnen de projecten gaat ontwikkelen. De projecten Perkpolder, Baalhoek en Knuitershoek worden allen opgevolgd door het Centre of Expertise Delta Technology. De voorlopige resultaten wijzen uit dat de verwachte sedimentatie plaatsvindt.

Nederland heeft op 8 april 2014 aan de Europese Commissie toegezegd een onafhankelijke commissie voor de monitoring op het gebied van ecologie, morfologie en waterbeheer van de 600 ha natuurherstel Westerschelde in te stellen. Begin 2018 heeft LNV besloten dat de commissie de minister van LNV van advies zal voorzien.

De monitoringscommissie start haar activiteiten in 2021 tenzij op dat moment nog onvoldoende monitoringsgegevens beschikbaar zijn. De commissie zal bestaan uit drie onafhankelijke (Nederlandse) deskundigen op het gebied van ecologie, morfologie en waterbeheer.

Voor het Hedwigeproject is een monitoringsplan opgesteld in het kader van de vergunning Natuurbeschermingswet 1998. Dit is inmiddels goedgekeurd door het Ministerie van LNV. Er wordt op dit moment gemonitord op zoet-zout (T-0). Voor overige aspecten geldt dat monitoring pas mogelijk is na inrichting van de Hedwigepolder. Er is door NIOZ en de Universiteit van Antwerpen december 2018 een vegetatiemodel opgeleverd dat de komende jaren zal worden opgevolgd en gevuld zal worden met monitoringsgegevens.

Door Arcadis wordt jaarlijks een rapportage opgesteld waarin een evaluatie van de NPW projecten is opgenomen op basis van de monitoringsrapportages per project. Nu de projecten deels nog in voorbereiding en uitvoering zijn, kan er nog geen totaalbeeld gegeven worden. Voor zover er al wel iets gezegd kan worden over de bijdrage van de projecten aan de staat van instandhouding van de Westerschelde, worden de effecten in de rapportage over het jaar 2019, positief gewaardeerd.